2ο επαναληπτικό μάθημα

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ 2

Α Κλίση Ουσιαστικών: Η α΄ κλίση ουσιαστικών περιλαμβάνει αρσενικά και θηλυκά ουσιαστικά.

Οι καταλήξεις των πτώσεων είναι οι εξής:

	αρσενικά		**θηλυκά**		**αρσενικά και θηλυκά**
	ενικός αριθμός				**πληθυντικός αριθμός**
ονομαστική	***-ας***	***-ης***	***-α***	***-η***	***-αι***
γενική	***-ου***	***-ου***	***-ας/-ης***	***-ης***	***-ῶν***
δοτική	***-ᾳ***	***-ῃ***	***-ᾳ/-ῃ***	***-ῃ***	***-αις***
αιτιατική	***-αν***	***-ην***	***-αν***	***-ην***	***-ας***
κλητική	***-α***	***-η/-α***	***-α***	***-η***	***-αι***

Παραδείγματα αρσενικών σε -ας και σε -ης

	Ενικός αριθμός
ον.	*ὁ*
γεν.	*τοῦ*
δοτ.	*τῷ*
αιτ.	*τὸν*

κλ.	*(ὦ)*

Πληθυντικός αριθμός

ον.	*οἱ*
γεν.	*τῶν*
δοτ.	*τοῖς*
αιτ.	*τοὺς*
κλ.	*(ὦ)*

β) Παραδείγματα θηλυκών σε -ᾱ και -ᾰ (γεν. -ᾱς)

Ενικός αριθμός

ον.	*ἡ*	*πολιτεία*	*στρατιὰ*	*ἀλήθειᾱ*
γεν.	*τῆς*	*πολιτείας*	*στρατιᾶς*	*ἀληθείας*
δοτ.	*τῇ*	*πολιτείᾳ*	*στρατιᾷ*	*ἀληθείᾳ*

αιτ.	*τὴν*	*πολιτείαν*	*στρατιὰν*	*ἀλήθειᾰν*
κλ.	*(ὦ)*	*πολιτεία*	*στρατιὰ*	*ἀλήθειᾰ*

Πληθυντικός αριθμός

ον.	*αἱ*	*πολιτεῖαι*	*στρατιαὶ*	*ἀλήθειαι*
γεν.	*τῶν*	*πολιτειῶν*	*στρατιῶν*	*ἀληθειῶν*
δοτ.	*ταῖς*	*πολιτείαις*	*στρατιαῖς*	*ἀληθείαις*
αιτ.	*τὰς*	*πολιτείας*	*στρατιὰς*	*ἀληθείας*
κλ.	*(ὦ)*	*πολιτεῖαι*	*στρατιαὶ*	*ἀλήθειαι*

γ) Παραδείγματα θηλυκών σε ᾰ- (γεν. -ης)

	Ενικός αριθμός			Πληθυντικός αρ	
ον.	*ἡ*	*τράπεζ***ᾰ**	*γλῶσσᾰ*	*αἱ*	*τράπεζ***αι**
γεν.	*τῆς*	*τραπέζ***ης**	*γλώσσης*	*τῶν*	*τραπεζ***ῶν**
δοτ.	*τῇ*	*τραπέζ***ῃ**	*γλώσσῃ*	*ταῖς*	*τραπέζ***αις**
αιτ.	*τὴν*	*τράπεζ***ᾰν**	*γλώσσᾰν*	*τὰς*	*τραπέζ***ας**
κλ.	*(ὦ)*	*τράπεζ***ᾰ**	*γλώσσᾰ*	*(ὦ)*	*τράπεζ***αι**

δ) Παραδείγματα θηλυκών σε –η

	Ενικός αριθμός			Πληθυντικός αρ	
ον.	*ἡ*	*κώμ***η**	*τιμὴ*	*αἱ*	*κῶμ***αι**
γεν.	*τῆς*	*κώμ***ης**	*τιμῆς*	*τῶν*	*κωμ***ῶν**
δοτ.	*τῇ*	*κώμ***ῃ**	*τιμῇ*	*ταῖς·*	*κώμ***αις**
αιτ.	*τὴν*	*κώμ***ην**	*τιμὴν*	*τὰς*	*κώμ***ας**
κλ.	*(ὦ)*	*κώμ***η**	*τιμὴ*	*(ὦ)*	*κῶμ***αι**

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. **Η κατάληξη *-ας* είναι μακρά, π.χ. *τοὺς κριτάς, τῆς ὥρας, τὰς ὥρας*.**
2. **Η δίφθογγος *αι*, όταν βρίσκεται στο τέλος κλιτής λέξης (πλην ευκτικής ρήματος), είναι βραχεία, π.χ. *οἱ κριταί* (αλλά *τοῖς κριταῖς*), *αἱ ὧραι* (αλλά *ταῖς ὥραις*).**
3. **Η γενική πληθυντικού των ουσιαστικών α΄ κλίσης τονίζεται πάντοτε στη λήγουσα και περισπάται, π.χ. *τῶν κριτῶν, τῶν κοχλιῶν, τῶν ὡρῶν, τῶν πηγῶν*.**
4. **Η γενική και η δοτική των ουσιαστικών α΄ κλίσης, όταν τονίζονται στη λήγουσα, περισπώνται και στους δύο αριθμούς, π.χ. *τοῦ κριτοῦ, τῷ κριτῇ,***

***τῶν κριτῶν, τοῖς κριταῖς, τῆς πηγῆς, τῇ πηγῇ, τῶν πηγῶν, ταῖς πηγαῖς*.**

5. **Τα οξύτονα και παροξύτονα ουσιαστικά α΄ κλίσης διατηρούν τον τόνο τους στην ίδια συλλαβή σε όλες τις πτώσεις (στη γενική βέβαια του πληθυντικού όλα τονίζονται στη λήγουσα), π.χ. *ὁ κριτής, τοῦ κριτοῦ, τῷ κριτῇ, τὸν κριτήν*.**
6. **Προσοχή στην κλητική ενικού των αρσενικών σε *-ης* Τα περισσότερα σχηματίζουν κλητική σε *-α* βραχύ. Μόνο τα ουσιαστικά σε *-δης* (π.χ. *εὐπατρίδης*) και το κύριο όνομα *Αἰσχίνης* διατηρούν την κατάληξη *-η*.**
7. **Τα θηλυκά σε *-η* στον ενικό διατηρούν το *-η* σε όλες τις πτώσεις. Τα θηλυκά σε *-α* στον ενικό διατηρούν το *-α* σε όλες τις πτώσεις, εκτός από όσα πριν από το *-α* έχουν σύμφωνο (πλην *ρ*). Τα τελευταία έχουν κανονικά κατάληξη *-α* βραχύ και το τρέπουν στη γενική και δοτική του ενικού σε *-η*, π.χ. *ἡ χώρα → τῆς χώρας, τῇ χώρᾳ, αλλά ἡ γλῶσσα → τῆς γλώσσης, τῇ γλώσσῃ*.**

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφέρετε τα ουσιαστικά στην αιτιατική του πληθυντικού:

στρατιωτῶν → _____

γλώσσης → _____

νομοθετῶν → _____

κεφαλήν → _____

μανδύαις → _____

ἰδιώτου → _____

2. Να συμπληρωθούν οι καταλήξεις των ουσιαστικών που ζητούνται με βάση το άρθρο:

άρθρο	**ουσιαστικό**	**άρθρο**	**ουσιαστικό**	**άρθρο**	**ουσ**
τῆς	*χώρ-*	*τοῖς*	*τοξότ-*	*τὰς*	*σημ*
τῶν	*ἀθλητ-*	*ταῖς*	*στρατι-*	*τῷ*	*πολ*
οἱ	*πλανῆτ-*	*τῇ*	*μάζ-*	*τοὺς*	*ἐργ*
τῆς	*βασιλίσσ-*	*τὴν*	*ἀνδρεί-*	*τῶν*	*νησ*
ὦ	*μαθητ-*	*τὰς*	*δίψ-*	*αἱ*	*ὦρ-*
τῆς	*γενε-*	*ὦ*	*ἀδικί-*	*τῆς*	*βοη*

3.Να συμπληρωθούν με τον κατάλληλο τύπο του ουσιαστικού στην παρένθεση οι παρακάτω προτάσεις :

α. *῾*Ιατρὸς τῶν _____ (ἀτυχία) ὁ χρόνος ἐστὶ.

β. Αἰσχραὶ _____ (διαβολὴ) φέρουσιν δεινὴν _____ (λύπη).

γ. *῾Ημεῖς _____ (πολὶτης) _____ (ψυχὴ) τῆς _____ (πολιτεία) νομὶζομεν.*

δ.*Μεγίστης _____ (τιμή) ἀπολαύουσιν* (= απολαμβάνουν) *οἱ _____ (νικητής)*.

Source URL:http://2gymevosm.mysch.gr/drupal7/?q=el/node/2165#comment-0